

DE MARCONI-MAATSCHAPPIJEN

Een nieuw tijdperk van uitbreiding ingetreden.

Tot de grootste uitvindingen der negentiende eeuw behoort ongetwijfeld die van Marconi, den geniaal Italiaan, welke draadloze telegraphie, draadloze telephonie, radio, enz. in het leven riep. Reeds kort na de uitvinding werd te Londen een maatschappij gesticht, welke zich de exploitatie van de verschillende toepassingen dier vinding ten doel stelde en, zooals het gewoonlijk gaat met dergelijke pionier-ondernemingen, had ook deze enorme moeilijkheden te overwinnen, alvorens zij de wereld een geregelden dienst kon aanbieden. Tot 1907 duurde het, alvorens het technische apparaat zoozeer vervolmaakt en de wettelijke rechten voldoende verzekerd waren om de draadloze telegraphie op ruimere schaal in toepassing te kunnen brengen.

Daarna echter heeft een enorme uitbreiding plaats gehad, zoodat tal van onderhoorige maatschappijen konden worden opgericht, die de toepassing der hoogst belangrijke vinding in alle deelen der wereld brachten en waarvan sommige zulk een groote betekenis verkregen, dat deze tot op zich zelf reeds aanzienlijke lichamen uitgroeiden. Het groote middelpunt bleef echter de Marconi's Wireless Telegraph Company, Ltd., te Londen, welke moedermaatschappij van tal van onderhoorige ondernemingen werd en de oudste zoo lang steunde, tot ook deze een vrijwel onafhankelijke plaats in de wereld konden innemen.

Tot die oudste moet in de eerste plaats de Marconi Wireless Telegraph Co. of America worden gerekend, de maatschappij, welke naam later werd gewijzigd in die van Radio Corporation of America. Evenals bij de waarden der moedermaatschappij nam het Nederlandsche publiek ook spoedig belang bij die der Amerikaansche dochteronderneming, zoodat de aandelen der Radio Corp. of America hier voldoende bekend zijn. Een andere dochtermaatschappij, welke eveneens tot de oudste Marconi-ondernemingen behoort, maar welke aandelen eerst sinds korten tijd hier te lande (met succes) zijn geïntroduceerd, is de Marconi Wireless Telegraph Company of Canada, Ltd., die het eerst met de moedermaatschappij een transatlantische verbinding tot stand bracht tusschen Glace Bay in Canada en het Marconi-station Clifden aan de Iersche kust, dat tijdens de Iersche woelingen verwoest werd.

Ook deze maatschappij heeft zich groote verdiensten verworven voor de verbreiding der zendingen, aan de nieuwe vinding verbonden. Groote verliezen heeft zij zich aanvankelijk getoost, zoodat de nominale waarde der aandelen geleidelijk van 5 p. st. op 1 p. st. moest worden gebracht. Door plaatsing van nieuw kapitaal kon het echter toch op 7.500.000 p. st. gehandhaafd blijven. In den laatsten tijd heeft de Canadian Marconi Co. zich weder verdienstelijk gemaakt door stichting van „beam stations”, de eerste welke zullen werken volgens het door Marconi uitgevonden stralen systeem met korte, in één richting gedirigeerde golven, een systeem, dat niet alleen het voordeel oplevert van zeer zuinige en betrouwbare werking, doch tevens van belangrijk geringere bouwkosten door eenvoudigheid van installatie en gebruik van lage masten. Deze eerste stations zullen het verkeer onderhouden met Australië, welks regering een station laat bouwen, en met Engeland, waar het Post Office aan de Marconi Maatschappij den bouw van een „beam station” heeft opgedragen. Dit laatste zal geëxploiteerd worden door en voor rekening van het Post Office met uitkeering van een royalty aan de Marconi Maatschappij, terwijl in Canada alle inkomsten aan de Canadeesche maatschappij zullen komen.

Zoo ziet men van welk een betekenis de dochtermaatschappijen der Engelsche Marconi reeds geworden zijn. Ook van de Radio Corp. of America geldt dit. Deze maatschappij is in 1919 in het leven geroepen door de General Electric Co., dezelfde Amerikaansche maatschappij, die nauwe relaties met onze Philips' Gloeilampenfabrieken onderhoudt; de G. E. Co. had alle aandelen der Marconi Wireless Telegraph Co. of America gekocht en daarna de Radio Corporation of America opgericht, welke nauwe betrekkingen tot de Engelsche moedermaatschappij bleef onderhouden. Zoo verkreeg de laatste alle rechten voor het geheele Britsche rijk en tevens consent om in alle deelen der wereld, behalve in de Vereenigde Staten, alle

patenten en uitvindingen der Amerikaansche maatschappijen te gebruiken, zoodat de bestaande als die nog verkregen mochten worden en zulks tot het jaar 1945 toe. De Radio Corp. onderhoudt draadloze diensten met Engeland, Noorwegen, Duitsland, Frankrijk, Italië, Polen, Japan en Hawai. Met Zweden is het vorige jaar insgelijks een dienst geopend. Een gestadige uitwisseling van personeel vindt plaats tusschen Amerika, Engeland, Noorwegen, Duitsland en Japan, hetgeen de geoefendheid der geëmployeerden sterk in de hand werkt. Een radio-verbinding voor handelsdoeleinden tusschen Amerika en Argentinië is in het begin van 1924 geopend, terwijl ook met succes proeven zijn genomen voor een verbinding tusschen Amerika en het station te Saigon (Fransch Indo-China) van de Compagnie Générale de Télégraphie sans Fils. Deze laatste, waarbij de Engelsche Marconi Maatschappij voor 40 pct. geïnteresseerd is, is in 1917 ontstaan uit een oudere Fransche maatschappij, welke de patenten voor de exploitatie buiten Duitsland der vinding van Prof. Goldschmidt in bezit had. Voorts werden maatschappijen opgericht in Zwitserland, van welk kapitaal de grootste helft van het kapitaal zich thans in het bezit der Zwitsersche regering bevindt, in Oost-Europa, de Radio Slavia, waarbij de Fransche en Engelsche maatschappijen ieder voor 20 pct. van het kapitaal zijn geïnteresseerd, in Hongarije, waar de Engelsche Marconi Co. en de British Hungarian Bank ieder voor de helft in het kapitaal deelnamen, enz. In den loop van 1918 kwam voorts tusschen de Engelsche maatschappij en het Pekin Syndicate (dat o. a. de koloniën van Shansi exploiteert) een overeenkomst tot stand, terwijl in 1921 een contract werd gesloten met Peru voor de exploitatie van de Peruaansche post-, telegraaf-, telefoon- en draadloze diensten voor een periode van 25 jaar.

Zoo ziet men het draadloze verkeer geregeld aan betekenis winnen en het zijn nog steeds de Engelsche, Canadeesche en Amerikaansche maatschappijen die daarbij het heft in handen hebben weten te houden. Dit is wel merkwaardig, waar men toch met een Italiaansche vinding te doen heeft, maar daar staat tegenover, dat de vinding nimmer zoo spoedig en krachtig verbreid zou zijn, indien het Anglo-Saksische kapitaal zich niet dadelijk beschikbaar had gesteld om voor de exploitatie daarvan alle risico's op zich te nemen.

Ongetwijfeld waren deze risico's in den aanvang zeer groot, zooals reeds duidelijk werd, toen boven in het voorbijgaan de verliezen werden aangestipt, door de Canadeesche maatschappij geleden. Maar ook de moedermaatschappij heeft dikwijls aan groote risico's het hoofd moeten bieden. Dit neemt niet weg, dat het haar in den loop der jaren gelukt is schitterende resultaten voor hare aandeelhouders te bereiken en tevens reserves van betekenis op te bouwen. Deze reserves waren reeds opgelopen tot circa 4.000.000 p. of meer dan het geheele kapitaal der maatschappij. Toch zijn deze reserves de laatste jaren niet onaangetast kunnen blijven, als gevolg van geleden valuta-verliezen, verwoesting van stations door oproer en misdadige woelingen in Rusland, Ierland enz. Zoo zal na afsluiting van het boekjaar der Engelsche maatschappij voorzeker niet meer dan 1.250.000 p. van deze reserves over zijn, doch dan zijn ook alle genoemde verliezen afgeschreven, o. a. ook het geheel belang, dat de Marconi Maatschappij had in Rusland. Tevens wordt thans het kapitaal verhoogd met 500.000 p. waarna het 3.500.000 p. zal bedragen, bestaande uit 250.000 p. 7 pct. cum. pref. winstd. kapitaal en het overige gewoon kapitaal. Deze uitgifte staat in verband met de uitvoering van een groot uitbreidingsprogramma van de draadloze diensten, waartoe overeenkomsten zijn getroffen met het Britsche gouvernement en met de regeringen van de dominions, waardoor een aaneengesloten draadloos verkeer door het geheele Britsche rijk, dus feitelijk om de wereld heen zal verkregen worden. Bij de uitvoering van dit programma zal ook het „beam-systeem” in toepassing worden gebracht.

Zoo zijn de Marconi-maatschappijen ongetwijfeld een nieuw tijdperk van voorspoed ingetreden. De toepassing van het „beam-systeem” zal daarbij ongetwijfeld een rol van betekenis spelen. Reeds schijnt de tijd niet ver af meer, dat ook een draadloze telefoondienst tusschen Europa en Amerika zal worden ingevoerd, waardoor de bronnen van inkomsten der betrokken maatschappijen een belangrijke uitbreiding zullen ondergaan.

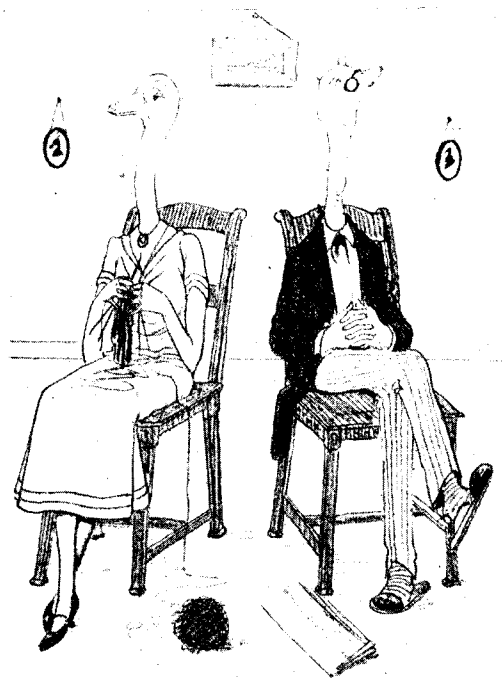
Ten slotte behoeft slechts melding te worden gemaakt van de groote verspreiding van „broadcasting”, de toepassing van radio in het huisgezin, om de verspreiding van de vinding van Senatore Marconi in breeden kring aan te duiden.

Een en ander zal ook in de resultaten der diverse Marconi-maatschappijen tot uitdrukking moeten komen.

PAUL SABEL

DIERSTUDIE: GANZEN

Teekeningen voor „de Amsterdamer” door H. Verstijnen

TWIST

VERZOENING

U BEWAART UW GEZONDHEID

door het plaatsen van een vochtigheidsmeter in Uw vertrekken waarnaar U kunt verwarmen of ventileren. Prijs bij Vooruitbetaling fl. 4,70 of onder rembours verhoogd met kosten.

Alleenverkoop merk JOHAR

JOS. HARTOG,

Hoofdsteeg 17, Nobelstraat 28,
ROTTERDAM, UTRECHT

Leekenspiegel

VRAGENRUBRIEK

voor

Algemeene Wetenswaardigheden

F. R. te de H. Waar kan ik de laatste opgave vinden van alle wetten, koninklijke besluiten, enz. die op het tijdstip van die opgave voor ons land van kracht zijn?

Zulk een opgave is ons niet bekend en bestaat ook, vrij zeker, niet.

J. S. MEUWSEN, Hoff. A'DAM-R'DAM-DEN HAAG
DE BESTE HOEDEN IN HOLLAND